

ปัญหาอุปสรรคในการปฏิบัติหน้าที่ของชุดรักษาความปลอดภัยหมู่บ้าน (ชรบ.) ในพื้นที่จังหวัดปัตตานี

Problems and Obstacles in the Operation of the Village Militias in Pattani Province

จุฑามาศ สารีปา Chuthamat Sareepa¹

จุฑามณี ตระกูลมุกดา Jutamane Trakulmututa²

บทคัดย่อ

การศึกษา เรื่อง ปัญหาอุปสรรคในการปฏิบัติหน้าที่ของชุดรักษาความปลอดภัยหมู่บ้าน(ชรบ.) ในพื้นที่จังหวัดปัตตานี มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาถึงปัญหาอุปสรรคในการปฏิบัติหน้าที่ของชุดรักษาความปลอดภัยหมู่บ้าน (ชรบ.) ในพื้นที่จังหวัดปัตตานี และเสนอแนะแนวทางในการแก้ไขปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะในการปฏิบัติหน้าที่ของชุดรักษาความปลอดภัยหมู่บ้าน (ชรบ.) ในพื้นที่จังหวัดปัตตานี ตามปัจจัยส่วนบุคคลประชากรที่ใช้กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาคือ ชุดรักษาความปลอดภัยหมู่บ้าน (ชรบ.) ในพื้นที่อำเภอสายบุรี อำเภอหนองจิก และอำเภอทุ่งยางแดง จังหวัดปัตตานี ขนาดกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 370 คน มีการรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามและนำมาวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้คอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ สถิติที่ใช้คือ ค่าสถิติร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าไคสแควร์

ผลการศึกษาพบว่า ชุดรักษาความปลอดภัยหมู่บ้าน (ชรบ.) ในพื้นที่จังหวัดปัตตานี มีปัญหาอุปสรรคในการปฏิบัติหน้าที่ด้านกำลังคน ด้านการบริหารจัดการ และด้านขวัญและกำลังใจ อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนด้านงบประมาณและด้านวัสดุอุปกรณ์อยู่ในระดับสูง โดยเมื่อนำมาจัดลำดับพบว่า ด้านที่มีปัญหามากที่สุดตามลำดับ ได้แก่ ด้านวัสดุอุปกรณ์ ด้านงบประมาณ ด้านขวัญและกำลังใจ และด้านการบริหารจัดการ ส่วนด้านกำลังคนมีปัญหาอุปสรรคในการปฏิบัติหน้าที่น้อยที่สุด ส่วนการศึกษาถึงความสัมพันธ์พบว่าตัวแปรอิสระ ปัจจัยส่วนบุคคล ประกอบด้วย ปัจจัยด้านอายุ ศาสนา อาชีพปัจจุบัน รายได้ต่อเดือน และระยะเวลาในการปฏิบัติหน้าที่ของชุดรักษาความปลอดภัยหมู่บ้าน (ชรบ.) มีความสัมพันธ์กับปัญหาอุปสรรคในการปฏิบัติหน้าที่ของชุดรักษาความปลอดภัยหมู่บ้าน (ชรบ.) ในพื้นที่จังหวัดปัตตานี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ในขณะที่ปัจจัยด้านเพศของชุดรักษาความปลอดภัยหมู่บ้าน (ชรบ.) ไม่มีความสัมพันธ์กับปัญหาอุปสรรคในการปฏิบัติหน้าที่ของชุดรักษาความปลอดภัยหมู่บ้าน (ชรบ.) ในพื้นที่จังหวัดปัตตานี สำหรับข้อเสนอแนะคือ หน่วยงานรัฐควรจัดฝึกอบรมทักษะการปฏิบัติหน้าที่ของชุดรักษาความปลอดภัยหมู่บ้าน (ชรบ.) ยกกระดับคุณภาพชีวิตชุดรักษาความปลอดภัยหมู่บ้าน (ชรบ.) ให้ดีขึ้นและจัดหาวัสดุอุปกรณ์สำหรับการปฏิบัติหน้าที่ที่มีความทันสมัยและมาตรฐาน

¹ นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

E-mail: chuthamat_sareepa@hotmail.com

² ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จุฑามณี ตระกูลมุกดา ภาควิชารัฐประศาสนศาสตร์ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

Email: jutamaneec.t@psu.ac.th

คำสำคัญ : ชุกรักษาความปลอดภัยหมู่บ้านในพื้นที่จังหวัดปัตตานี (ชรบ.), การปฏิบัติงาน, ปัญหาอุปสรรคในการปฏิบัติงาน

Abstract

The study of “problems and obstacles in the operation of the village militias in Pattani Province” aimed to study of problems and obstacles in an operation of the village militias in Pattani Province and suggestions for solving obstacles and recommendations in the operation of the village militias in Pattani Province with personal factor. Sample groups were local village militias living in Saiburi Nongjik and Tungyangdaeng district, Pattani province, totally 370 persons. Data collection was performed by using questionnaire which were subsequently analyzed using percentage, mean, standard deviation and chi-square test.

Results of the study found that the village militias in Pattani Province had problems and obstacles in on operation on manpower, management and morale aspects at a medium level, but Budget and material at a high level. When ranked it was found that the largest obstacle was materials, followed by budget, morale and management. Manpower had problem and obstacle in on operation was the least level. Further analysis showed that the personal factors such as age, religion, career, and monthly income and period of working related to problems and obstacles in an operation of the village militias in Pattani Province with statistical significance. While the factors of sex had not related to problems and obstacles in an operation of the village militias in Pattani Province. Suggestion of the study the government should provide skills training, improve quality of life the village militias and procure materials and equipment that is modern and standard.

บทนำ

ปัญหาและเหตุการณ์ความไม่สงบที่เกิดขึ้นในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ นับตั้งแต่ พ.ศ. 2547 จนถึงปัจจุบันถือว่าเป็นสถานการณ์ที่มีความละเอียดอ่อนอย่างยิ่ง ในระยะเวลาที่ผ่านมา ภาครัฐและภาคส่วนต่าง ๆ ได้มีความพยายามดำเนินการแก้ไขปัญหาตามกรอบนโยบายมาแล้วหลายฉบับ ซึ่งส่งผลให้สถานการณ์และปัญหาความรุนแรงได้รับการแก้ไขไปในทิศทางที่ดีขึ้น แต่เหตุการณ์ความขัดแย้งและความรุนแรงมีความยืดเยื้อปรากฏให้เห็นอย่างเป็นระบบ มีทั้งความคลี่คลาย ขยายตัว มีทั้งความแปรปรวน และมีความซับซ้อนมากขึ้น (ศรี สมภพ จิตรภิรมย์ศรี, 2560) จากสภาพปัญหาดังกล่าว จึงจำเป็นต้องอาศัยบุคลากรของรัฐในพื้นที่ ได้แก่ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ชุกรักษาความปลอดภัยในหมู่บ้าน ทำหน้าที่ประสานการปฏิบัติการร่วมกับทหาร ตำรวจ ในการรักษาความสงบเรียบร้อยในหมู่บ้าน

กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย ในฐานะหน่วยงานที่มีภารกิจรักษาความสงบเรียบร้อยและความมั่นคงของประเทศ มีวิสัยทัศน์ในการสร้างความมั่นคงในพลเรือน โดยพิจารณาสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นได้มีแนวทางในการแก้ไขปัญหาดังกล่าวในพื้นที่ระดับหมู่บ้านและชุมชน โดยจัดให้มีชุดรักษาความปลอดภัยหมู่บ้าน (ชรบ.) ขึ้นมา ออกกฎระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการช่วยเหลือเจ้าพนักงานของหน่วยกำลังคุ้มครองและรักษาความสงบเรียบร้อยภายในหมู่บ้าน พ.ศ. 2551 โดยมีบทบาทหน้าที่ 1) ดูแลความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน 2) รักษาความมั่นคงและความสงบเรียบร้อยภายในหมู่บ้านและชุมชนของตนเอง รักษาความปลอดภัยหมู่บ้านเป็นราษฎรที่อาศัยในหมู่บ้านถือเป็นกองกำลังภาคประชาชนที่รู้บริบท สภาพปัญหาของหมู่บ้านและชุมชนตนเอง ได้อย่างดี อยู่เวรยามเพื่อรักษาความสงบเรียบร้อยและความปลอดภัยภายในหมู่บ้านและชุมชนตรวจและตระเวน รายงานเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในพื้นที่ รายงานให้ผู้บังคับบัญชารับทราบ อีกทั้งสามารถปฏิบัติช่วยเหลือพนักงานฝ่ายปกครอง ตำรวจ หรือเจ้าหน้าที่ ในการสืบสวนหาข่าวและเฝ้าระวังบุคคลสถานที่สำคัญ (กรมการปกครอง, 2558) โดยจัดตั้งจุดตรวจและสกัดเพื่อตรวจสอบบุคคลและยานพาหนะที่เข้าออกในหมู่บ้านและชุมชน โดยกำหนดทุกหมู่บ้านมีชุดรักษาความปลอดภัยหมู่บ้าน ๆ ละ 30 คน ซึ่งในจังหวัดปัตตานี มีจำนวนชุดรักษาความปลอดภัยหมู่บ้าน (ชรบ.) ทั้งหมด 19,320 คน จาก 644 หมู่บ้าน (กลุ่มงานความมั่นคง ที่ทำการปกครองจังหวัดปัตตานี, 2562)

จังหวัดปัตตานี ถือเป็นพื้นที่ทางประวัติศาสตร์ในอดีตเคยเป็นส่วนหนึ่งของอาณาจักรลังกาสุกะ ซึ่งเคยเป็นอาณาจักรที่เจริญรุ่งเรืองจากหลักฐานทางโบราณคดีพบร่องรอยของเมืองโบราณขนาดใหญ่ซ้อนทับกันถึง 3 เมือง มีซากเป็นโบราณสถานปรากฏอยู่ไม่น้อยกว่า 40 แห่ง ซากเนินโบราณสถานบางแห่งได้รับการขุดแต่งและอนุรักษ์ไว้ เช่น โบราณสถานบ้านจาละ 3 แห่ง ซึ่งเป็นซากอาคารศาสนสถานก่ออิฐ ที่มีการจัดแต่งประดับฐานชั้นล่าง ๆ นอกจากนี้ยังเป็นเมืองที่มีความสำคัญทางเศรษฐกิจเพราะเป็นที่แวะพักจอดเรือต่าง ๆ เพื่อแลกเปลี่ยนซื้อขายสินค้าระหว่างพ่อค้าชาวอินเดียทางตะวันตกกับพ่อค้าชาวจีนทางตะวันออก ชนพื้นเมืองบนแผ่นดินและตามหมู่เกาะใกล้เคียงต่าง ๆ ในสมัยกรุงศรีอยุธยาเคยปกครองเป็นหัวเมืองปัตตานี (ลิจิต ธีรเวคิน, 2521) เมื่อก่อนครั้งถึงสมัยกรุงรัตนโกสินทร์ ให้แบ่งหัวเมืองปัตตานีออกเป็น 7 หัวเมือง ได้แก่ ปัตตานี ยะลา ยะหริ่ง ะแงะ รามัน สายบุรี และหนองจิก ในปี พ.ศ. 2440 พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ได้ปรับปรุง การปกครองบ้านเมือง โดยตราข้อบังคับปกครองท้องที่เป็นแม่บทในการปกครองบ้านเมืองเรียกว่า “พระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ ร.ศ. 116” และได้บังคับใช้ใน 7 หัวเมืองภาคใต้ เมื่อวันที่ 10 มกราคม 2444 เรียกว่า “ข้อบังคับสำหรับปกครองบริเวณหัวเมือง ร.ศ. 128” รูปแบบการปกครอง มีลักษณะจัดการปกครองแบบมณฑลเทศาภิบาล โดยให้แต่ละเมืองมีคณะปกครอง คือ พระยาเมืองปลัดเมืองยกกระบัตร์เมืองรวมขึ้นกับข้าหลวงเทศาภิบาลมณฑลนครศรีธรรมราช จัดเก็บภาษีอากร โดยส่งพนักงานสรรพากรไปเก็บแล้วแบ่งรายได้เป็นเงินเดือนประจำแก่พระยาเมืองทั้ง 7 ตลอดจนการตัดสินใจในความจะส่งผู้พิพากษาไปตัดสินคดีตามพระธรรมนูญศาลหัวเมือง ผลการประกาศใช้ข้อบังคับสำหรับปกครองหัวเมือง 7 หัวเมืองทำให้เจ้าเมืองต่าง ๆ ใน 7 หัวเมือง โดยเฉพาะผู้ที่มีเชื้อสายมลายูต่าง ๆ ไม่พอใจเกิดความรู้สึก ว่า ถูกลดทอนอำนาจต่าง ๆ จนต้องไปขึ้นกับเทศาภิบาล และถูกตัดอำนาจการ

ปกครอง โดยจะมีผู้อื่นที่ได้รับการแต่งตั้งมาดำเนินงาน เช่น ปลัดเมือง และยกกระบัตรเมือง ทำให้ตนเองขาดความนับถือจากคนมลายูทั่วไป นอกจากนั้นในด้านการเงินก็ถูกตัดรายได้การสูญเสียอำนาจครั้งนี้ ทำให้เกิดจุดเริ่มต้นของการวุ่นวายเกิดความไม่สงบในพื้นที่ 7 หัวเมือง อยู่เป็นระยะ ๆ และเป็นผลต่อเนื่องจนกำเนิดเป็นขบวนการโจรก่อการร้ายขึ้นในปัจจุบัน (สำนักงานตำรวจแห่งชาติ, 2544)

อำเภอสาขบุรีและอำเภอหนองจิก เคยเป็นหนึ่งในหัวเมืองในอดีตสะท้อนถึงความเป็นอัตลักษณ์เชิงพื้นที่ในแง่ประวัติศาสตร์ ทำให้เกิดเหตุการณ์ความไม่สงบอยู่บ่อยครั้ง ซึ่งสอดคล้องกับสถิติการเกิดเหตุการณ์ความไม่สงบจังหวัดปัตตานี ในรอบปี พ.ศ. 2562 (1 ต.ค. 2561-30 ก.ย. 2562) พบว่าเกิดเหตุการณ์ทั้งหมด จำนวน 64 เหตุการณ์ มีผู้ได้รับความเสียหาย จำนวน 150 คน โดยพื้นที่ที่เกิดเหตุการณ์มากที่สุดได้แก่ อำเภอสาขบุรี (จำนวน 12 เหตุการณ์) รองลงมาอำเภอหนองจิก (จำนวน 9 เหตุการณ์) และอำเภอทุ่งยางแดง (จำนวน 7 เหตุการณ์) ตามลำดับ ลักษณะการเกิดเหตุความรุนแรงส่วนใหญ่ผู้ก่อความไม่สงบใช้อาวุธยิงเจ้าหน้าที่ รองลงมาการปะทะกันระหว่างผู้ก่อความไม่สงบกับเจ้าหน้าที่และการลอบวางเพลิงตามสถานที่ราชการ ตามลำดับ (ศูนย์เชี่ยวชาญผู้ได้ผลกระทบจังหวัดปัตตานี, 2562) กลุ่มก่อความไม่สงบยังอาศัยช่องโหว่ในการก่อเหตุ ช่วงเวลา ลักษณะการก่อเหตุและระดับความรุนแรงยังเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ สะท้อนถึงการปฏิบัติงานทั้งหน่วยงานรัฐ และ ภาคประชาชน ดังนั้นจึงต้องอาศัยบุคคลในพื้นที่ที่เข้าใจสภาพปัญหา มาช่วยเหลือปฏิบัติงาน และประสานกับชาวบ้านโดยตรง นั่นคืออาสาสมัครที่ผ่านการฝึกอบรมตามหลักสูตร ศึกษาศาสนาความปลอดภัย ที่ได้รับการแต่งตั้งจากนายอำเภอให้ปฏิบัติหน้าที่ดูแลความสงบเรียบร้อยภายในหมู่บ้านและชุมชน ขณะเดียวกันการปฏิบัติหน้าที่ของศึกษาศาสนาความปลอดภัยหมู่บ้าน (ชรบ.) ยังมีอุปสรรคในการทำงานร่วมกับชาวบ้านและเจ้าหน้าที่รัฐ ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาปัญหาอุปสรรคในการปฏิบัติหน้าที่ของศึกษาศาสนาความปลอดภัยหมู่บ้าน (ชรบ.) ในพื้นที่จังหวัดปัตตานี โดยศึกษาพื้นที่ที่มีสถิติเหตุการณ์ความไม่สงบมากที่สุดและความรุนแรงที่ต่อเนื่อง ในรอบปี พ.ศ. 2562 ได้แก่พื้นที่อำเภอ สาขบุรี อำเภอหนองจิก และอำเภอทุ่งยางแดง รวมทั้งเสนอแนวทางในการแก้ไขปัญหาอุปสรรคในการปฏิบัติหน้าที่ของศึกษาศาสนาความปลอดภัยหมู่บ้าน เพื่อเป็นข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะไปยังหน่วยงานรัฐที่เกี่ยวข้อง ในการกำหนดนโยบายให้สอดคล้องในการปฏิบัติหน้าที่นำไปสู่การแก้ไขปัญหาได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสบความสำเร็จเพื่อก่อให้เกิดความสงบสุขในพื้นที่ต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาถึงปัญหาอุปสรรคในการปฏิบัติหน้าที่ของศึกษาศาสนาความปลอดภัยหมู่บ้าน (ชรบ.) ในพื้นที่จังหวัดปัตตานี
2. เพื่อเสนอแนะแนวทางในการแก้ไขปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะในการปฏิบัติหน้าที่ของศึกษาศาสนาความปลอดภัยหมู่บ้าน (ชรบ.) ในพื้นที่จังหวัดปัตตานี

การทบทวนวรรณกรรม

แนวคิดเกี่ยวกับการปฏิบัติงาน

นักวิชาการทั้งในและต่างประเทศได้นิยามความหมายของคำว่า “การปฏิบัติงาน” ไว้แตกต่างกัน ดังนี้

เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์ (2522) ได้ให้ความหมายการปฏิบัติงานไว้ว่า กิจกรรมหรือการทำงานของผู้ปฏิบัติโดยมีสิ่งสำคัญ ได้แก่ แรงจูงใจและความสามารถ ซึ่งเป็นตัวกำหนดพฤติกรรมของผู้ปฏิบัติงาน

ประภาเพ็ญ สุวรรณ (อ้างถึงใน อุไรวรรณ บุญสาส์พิทักษ์, 2542) ได้สรุปความหมายพฤติกรรมการทำงานไว้ว่า พฤติกรรมการทำงานเป็นการใช้ถึงความสามารถที่แสดงออกทางร่างกายซึ่งสามารถสังเกตได้ในภาวะการณ์นั้น ๆ บางครั้งอาจเป็นพฤติกรรมที่ล่าช้า คือ ผู้ปฏิบัติไม่ได้ทำทันที แต่อาจจะทำในโอกาสต่อไป เป็นพฤติกรรมสุดท้ายที่ต้องอาศัยพฤติกรรมระดับต่าง ๆ เป็นส่วนประกอบทั้งความรู้และทัศนคติ สามารถประเมินผลได้ง่ายแต่กระบวนการที่จะก่อให้เกิดพฤติกรรมนี้ต้องอาศัยเวลาและการตัดสินใจหลายขั้นตอน

มัลลวีร์ อุดลวทันศิริ (2539) ได้ให้ความหมายการปฏิบัติงานไว้ว่า การที่บุคคลสามารถใช้ศักยภาพของตนเองทำสิ่งหรือเรื่องที่เป็นประโยชน์ให้ตนเองและสังคม

นิลุบล ฐักุณ (2539) ได้ให้ความหมายพฤติกรรมการทำงานไว้ว่า ลักษณะในการทำกิจกรรมหรือการทำงานในหน้าที่ที่ตนเองรับผิดชอบและเกี่ยวข้องกับผู้ปฏิบัติ

สเดียร์และพอร์เตอร์ (1979, อ้างถึงใน บุญเลิศ สิริภักทรวิช 2541) ได้สรุปเหตุผลที่เกี่ยวกับความสำคัญของการปฏิบัติงานไว้ 4 ประการ ดังนี้

1. กิจกรรมหรือการทำงาน ถือเป็นการแลกเปลี่ยนหรือพึ่งพาซึ่งกันและกัน โดยทั่วไปแล้วผู้ปฏิบัติจะได้รับค่าตอบแทนจากงานที่ตนทำเสมอ ค่าตอบแทนเหล่านั้นจะเป็นสินทรัพย์ เช่น เงิน สวัสดิการต่าง ๆ เกียรติยศ เป็นต้น หรือเป็นค่าตอบแทนทางด้านจิตใจ เช่น กำลังใจ

2. กิจกรรมหรือการทำงาน ทำให้เกิดผลทางด้านปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้คนในสังคม เช่น การปฏิบัติงานมีโอกาสพบคนร่วมงานใหม่ ๆ ทำให้เกิดการรับรู้และเรียนรู้สิ่งแปลกใหม่ได้ สิ่งเหล่านั้นสามารถนำมาใช้ปรับปรุงบุคลิกภาพของตนเองได้ และการทำงานร่วมกันนั้นยังทำให้ มีเวลาอยู่ร่วมกันในสังคมมากกว่าในครอบครัวอีกด้วย

3. กิจกรรมหรือการทำงาน เป็นที่มาของการได้มาซึ่ง ตำแหน่ง หรือยศถาบรรดาศักดิ์ของคนในสังคม ซึ่งอาจทำให้เกิดการแบ่งชั้นในสังคม เช่น นายอำเภอย่อมมีตำแหน่งหน้าที่สูงกว่าเจ้าหน้าที่ปกครอง เป็นต้น

4. ผลงานการปฏิบัติงาน ของผู้ที่เป็นหัวหน้าหรือพนักงานก็ตาม ต่างมีจุดหมายในทิศทางเดียวกัน คือ ทำให้กิจกรรมหรือการทำงานดำเนินการ ไปด้วยความเรียบร้อยและราบรื่นทางการดำเนินงาน การบริหารจัดการ การบริหารอาคารสถานที่ ฯลฯ ดังนั้น จึงอาจกล่าวได้ว่าหน้าที่และจุดมุ่งหมาย

เดียวกันในการทำงานนี้เอง ทำให้เกิดการรวมกันในสังคมการทำงานส่วนในแง่ของจิตวิทยานั้น ถือว่าการทำงานเป็นสิ่งสำคัญที่ทำให้บุคคลได้รู้จักประมาณตนเอง ช่วยให้ผู้คนได้รู้ค่าของตนในสังคม ขณะเดียวกันการทำงานก่อให้เกิดข้อเสีย เช่น ความคับข้องใจระหว่างเพื่อนร่วมงาน ความรู้สึกเบื่อ ไร้จุดหมาย เป็นต้น สุดท้ายแล้วก็จะขึ้นอยู่กับลักษณะบุคคลที่ทำงานส่วนใหญ่จะประเมินตนเองจากผลงานที่ทำประสบความสำเร็จ ดังนั้นลักษณะของงานและความหมายของงานย่อมมีผลกระทบอย่างยิ่งต่อทัศนคติและการทำงาน

นอกจากนี้แล้ว การทำงานจะมีขอบเขตกว้างหรือแคบเพียงใดนั้น ย่อมขึ้นอยู่กับสิ่งสำคัญ 2 อย่างเป็นพื้นฐาน คือ ลักษณะนิสัยของคนกับสิ่งแวดล้อมในการทำงาน โดยลักษณะนิสัยของคนที่จะช่วยให้การทำงานมีผลดีนั้น ต้องประกอบไปด้วย ความรักงาน ความขยัน ความเอาใจใส่ และความสามารถในการวินิจฉัย

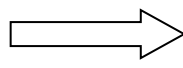
จากความหมายดังกล่าว สามารถสรุปการปฏิบัติงานได้ว่า การปฏิบัติงาน คือ การที่บุคคลใช้ศักยภาพของตนเองที่แสดงออกมา อาจจะสังเกตได้หรือไม่ก็ตาม ทำงานตามหน้าที่ตามที่ตนเองรับผิดชอบ โดยมีแรงจูงใจและความสามารถเป็นปัจจัยสำคัญ ความสำคัญของการทำงานถือเป็นสิ่งสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับชีวิต ทุกคนต้องทำงานเพื่อตนเองและผู้อื่น ซึ่งรวมถึงระยะเวลาการทำงานภายในระยะเวลาหนึ่งหรือระยะเวลาจนกว่าจะสำเร็จเป็นอย่าง ๆ ไป เพื่อผลแก่คนรุ่นหลัง

ตัวแปรและกรอบแนวคิด

จากแนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยได้สรุปเป็นประเด็นเพื่อกำหนดเป็นตัวแปรที่จะใช้ในการกำหนดกรอบแนวคิดสำหรับการวิจัย ดังนี้

ตัวแปรอิสระ (Independent Variables)

- | |
|--|
| <p>ปัจจัยส่วนบุคคล</p> <ul style="list-style-type: none"> - เพศ - อายุ - ศาสนา - อาชีพหลัก - รายได้ - ระยะเวลาในการปฏิบัติงาน <p>พื้นที่ปฏิบัติงาน</p> <ul style="list-style-type: none"> - อำเภอสายบุรี - อำเภอหนองจิก - อำเภอทุ่งยางแดง |
|--|



ตัวแปรตาม (Dependent Variables)

- | |
|---|
| <p>ปัญหาอุปสรรคในการปฏิบัติหน้าที่ของชุดรักษาความปลอดภัยหมู่บ้าน (ชรบ.)</p> <ul style="list-style-type: none"> - ด้านกำลังคน - ด้านงบประมาณ - ด้านวัสดุอุปกรณ์ - ด้านการบริหารจัดการ - ด้านขวัญและกำลังใจ |
|---|

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยปัญหาอุปสรรคในการปฏิบัติหน้าที่ของชุดรักษาความปลอดภัยหมู่บ้าน (ชรบ.) ในพื้นที่จังหวัดปัตตานี เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยใช้แบบสอบถามปลายปิด (Close-Ended Questionnaire) และใช้สถิติทดสอบเพื่อหาความสัมพันธ์ปัจจัยส่วนบุคคลและพื้นที่ที่มีความสัมพันธ์กับอุปสรรคในการปฏิบัติหน้าที่ของชุดรักษาความปลอดภัยหมู่บ้าน (ชรบ.) ในพื้นที่จังหวัดปัตตานี ซึ่งมีจำนวน 4,860 คน (ข้อมูล ณ สิ้นเดือนกันยายน 2562)

กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาวิจัยนี้ได้กำหนดกลุ่มตัวอย่างในการศึกษา โดยใช้สูตรคำนวณตามรูปแบบของทาโร ยามานะ (Taro Yamane) ดังนั้น การวิจัยนี้จะใช้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 370 คน จากเจ้าหน้าที่ชุดรักษาความปลอดภัยหมู่บ้าน (ชรบ.) ที่ปฏิบัติหน้าที่ในอำเภอสาบบุรี (จำนวน 149 คน) อำเภอหนองจิก (จำนวน 171 คน) และอำเภอทุ่งยางแดง (จำนวน 50 คน) โดยผู้วิจัยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างเป็นระบบ (Systematic Sampling Technique)

2 การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ โดยประมวลผลข้อมูล ดังนี้

1. ข้อมูลคุณสมบัติส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถามวิเคราะห์ โดยการแจกแจงความถี่ค่าร้อยละ 2. ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาอุปสรรคการปฏิบัติหน้าที่ของชุดรักษาความปลอดภัยหมู่บ้าน โดยเป็นการวิเคราะห์เพื่อประเมินระดับความคิดเห็น โดยใช้ค่าเฉลี่ยเลขคณิต (\bar{X}) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) 3. ข้อเสนอแนะแนวทางการแก้ไขปัญหาการปฏิบัติหน้าที่ของชุดรักษาความปลอดภัยหมู่บ้าน วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้วิธีจัดกลุ่มแล้วพรรณนา การวิเคราะห์หาปัจจัยส่วนบุคคล (ด้านเพศ อายุ ศาสนา อาชีพหลัก รายได้ และระยะเวลาในการปฏิบัติหน้าที่) และพื้นที่ปฏิบัติงาน (อำเภอสาบบุรี อำเภอหนองจิก และอำเภอทุ่งยางแดง) มีความสัมพันธ์ต่ออุปสรรคในการปฏิบัติหน้าที่ของชุดรักษาความปลอดภัยในหมู่บ้าน (ชรบ.) ในพื้นที่จังหวัดปัตตานี โดยใช้ค่าไคสแควร์ (Chi-Square) คำนวณสำคัญทางสถิติที่ใช้กำหนดไว้ที่ระดับ 0.05

ผลการวิจัย

1. ปัจจัยส่วนบุคคลของชุดรักษาความปลอดภัยหมู่บ้าน (ชรบ.) ในพื้นที่จังหวัดปัตตานี มีรายละเอียดดังนี้ คือ

ชุดรักษาความปลอดภัยหมู่บ้าน (ชรบ.) ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 89.5 อายุในช่วง 31-40 ปี คิดเป็นร้อยละ 37.3 นับถือศาสนาอิสลาม คิดเป็นร้อยละ 85.7 ประกอบอาชีพอาชีพเกษตรกรรม คิดเป็นร้อยละ 40.5 มีรายได้ต่อเดือน 5,000-10,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 60.8 และปฏิบัติหน้าที่เป็นระยะเวลา 1-3 ปี คิดเป็นร้อยละ 42.4

2. ปัญหาอุปสรรคในการปฏิบัติหน้าที่ของชุดรักษาความปลอดภัยหมู่บ้าน (ชรบ.) ในพื้นที่จังหวัดปัตตานี มีรายละเอียดดังนี้ คือ

ด้านกำลังคน ชูศรีรักษาความปลอดภัยหมู่บ้าน (ชรบ.) ในพื้นที่จังหวัดปัตตานีมีปัญหาอุปสรรค ในการปฏิบัติหน้าที่ของชูศรีรักษาความปลอดภัยหมู่บ้าน (ชรบ.) ด้านกำลังคน อยู่ในระดับ ปานกลาง เมื่อพิจารณารายชื่อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การขาดอัตรากำลังในการปฏิบัติหน้าที่รักษาความปลอดภัย และการขาดความรู้ด้านกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติหน้าที่รักษาความปลอดภัย ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ หน่วยกำลังในพื้นที่ไม่เข้าใจบริบทสังคม

ด้านงบประมาณ ชูศรีรักษาความปลอดภัยหมู่บ้าน (ชรบ.) ในพื้นที่จังหวัดปัตตานี มีปัญหาอุปสรรคในการปฏิบัติหน้าที่ของชูศรีรักษาความปลอดภัยหมู่บ้าน (ชรบ.) ด้านงบประมาณ อยู่ในระดับสูง เมื่อพิจารณารายชื่อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ งบประมาณในการประกอบการเลี้ยงของชูศรีรักษาความปลอดภัยหมู่บ้าน (ชรบ.) แต่แต่ละเดือนไม่เพียงพอ รองลงมาเป็นการเบิกจ่ายงบประมาณในการประกอบการเลี้ยงแต่ละเดือนมีความล่าช้า ค่าตอบแทนในการปฏิบัติหน้าที่ขาดความเหมาะสมกับภาระหน้าที่ที่รับผิดชอบ และขาดงบประมาณในการฝึกอบรม ชรบ. ตามแผนที่กำหนดไว้ ตามลำดับ

ด้านวัสดุอุปกรณ์ ชูศรีรักษาความปลอดภัยหมู่บ้าน (ชรบ.) ในพื้นที่จังหวัดปัตตานี มีปัญหาอุปสรรคในการปฏิบัติหน้าที่ของชูศรีรักษาความปลอดภัยหมู่บ้าน (ชรบ.) ด้านวัสดุอุปกรณ์อยู่ในระดับสูง เมื่อพิจารณารายชื่อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ อาวุธปืนและเครื่องกระสุนปืน มีจำนวนไม่เพียงพอ ส่วนข้อที่มีข้อเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ วิทยุสื่อสารมีจำนวนไม่เพียงพอ ด้านการบริหารจัดการ ชูศรีรักษาความปลอดภัยหมู่บ้าน (ชรบ.) ในพื้นที่จังหวัดปัตตานี มีปัญหาอุปสรรคในการปฏิบัติหน้าที่ของชูศรีรักษาความปลอดภัยหมู่บ้าน (ชรบ.) ด้านการบริหารจัดการอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายชื่อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การขาดแผนสำรองในการรักษาความปลอดภัยหมู่บ้าน และเจ้าหน้าที่รัฐที่เกี่ยวข้องไม่ใช้กระบวนการเชิงรุกในการแก้ไข รองลงมาเป็นการมอบหมายภารกิจไม่เหมาะสมกับศักยภาพของ ชรบ. การขาดการบูรณาการของกำลังในพื้นที่ ขาดการจัดตั้งเครือข่ายด้านรักษาความปลอดภัยกับพื้นที่ใกล้เคียง แผนการรักษาความปลอดภัยหมู่บ้านที่จัดทำไม่เป็นปัจจุบัน และการขาดความชัดเจนในสายการบังคับบัญชา ตามลำดับ

ด้านขวัญและกำลังใจ ชูศรีรักษาความปลอดภัยหมู่บ้าน (ชรบ.) ในพื้นที่จังหวัดปัตตานี มีปัญหาอุปสรรคในการปฏิบัติหน้าที่ของชูศรีรักษาความปลอดภัยหมู่บ้าน (ชรบ.) ด้านขวัญและกำลังใจอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายชื่อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ มีรายได้ไม่เพียงพอที่จะเลี้ยงตนเองและครอบครัว ส่วนข้อที่มีข้อเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ อิทธิพลมืด

3. ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับปัญหาอุปสรรคในการปฏิบัติหน้าที่ของชูศรีรักษาความปลอดภัยหมู่บ้าน (ชรบ.) ในพื้นที่จังหวัดปัตตานี มีรายละเอียดดังนี้ คือ

จากการทดสอบความสัมพันธ์โดยการทดสอบไคสแควร์ (Chi-Square Test) ปัญหาอุปสรรคในการปฏิบัติหน้าที่ของชูศรีรักษาความปลอดภัยหมู่บ้าน (ชรบ.) ในพื้นที่จังหวัดปัตตานี พบว่า ปัจจัยด้านอายุ ศาสนา อาชีพปัจจุบัน รายได้ต่อเดือน และระยะเวลาในการปฏิบัติหน้าที่ของชูศรีรักษาความปลอดภัยหมู่บ้าน (ชรบ.) มีความสัมพันธ์กับปัญหาอุปสรรคในการปฏิบัติหน้าที่ของชูศรีรักษาความปลอดภัยหมู่บ้าน (ชรบ.)

ในพื้นที่จังหวัดปัตตานี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ในขณะที่ปัจจัยด้านเพศของซุครักษาความปลอดภัยหมู่บ้าน (ชรบ.) ไม่มีความสัมพันธ์กับปัญหาอุปสรรคในการปฏิบัติหน้าที่ของซุครักษาความปลอดภัยหมู่บ้าน (ชรบ.) ในพื้นที่จังหวัดปัตตานี

4. ความคิดเห็นเกี่ยวกับข้อเสนอแนะแนวทางการแก้ไขปัญหาอุปสรรคในการปฏิบัติหน้าที่ของซุครักษาความปลอดภัยหมู่บ้าน (ชรบ.) ในพื้นที่จังหวัดปัตตานี

ความคิดเห็นต่อการปฏิบัติหน้าที่ของซุครักษาความปลอดภัยหมู่บ้าน (ชรบ.) ในพื้นที่จังหวัดปัตตานี พบว่า ซุครักษาความปลอดภัยหมู่บ้าน (ชรบ.) เห็นว่า ควรมีค่าตอบแทนหรือเบี้ยเลี้ยงสำหรับการปฏิบัติงานและเบิกจ่ายให้แก่ซุครักษาความปลอดภัยหมู่บ้าน (ชรบ.) โดยตรง ควรสนับสนุนอุปกรณ์สำหรับการปฏิบัติหน้าที่ที่ทันสมัยและมีมาตรฐาน เช่น อาวุธปืน กระสุนปืน เสื้อเกราะ วิทยุสื่อสาร ไฟฉาย กอล์ฟ วงจรปิด เป็นต้น ให้เพียงพอต่อความต้องการใช้งาน ผู้บังคับบัญชาควรลงพื้นที่ตรวจเยี่ยมให้กำลังใจแก่ซุครักษาความปลอดภัย (ชรบ.) รวมทั้งรับฟังปัญหา ข้อคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะผลการปฏิบัติงานจากผู้บังคับบัญชา และเพิ่มสวัสดิการต่าง ๆ ควรเพิ่มกำลังซุครักษาความปลอดภัยหมู่บ้าน (ชรบ.) เพื่อรักษาความสงบเรียบร้อยให้ทั่วถึงในหมู่บ้าน จัดให้มีเวทีประชุม ปรึกษาหารือ เพื่อประเมินสถานการณ์ต่าง ๆ และวางแผนการบริหารจัดการให้มีขั้นตอน และระบบที่ชัดเจน รวมทั้งจัดเตรียมแผนสำรองการรักษาความปลอดภัยและซักซ้อมแผนกรณีมีเหตุการณ์ฉุกเฉิน ควรจัดฝึกอบรมทักษะการปฏิบัติงาน และความรู้ความเข้าใจด้านกฎหมาย และระเบียบต่าง ๆ เพื่อส่งเสริมประสิทธิภาพการปฏิบัติงานที่ดีขึ้น การมอบหมายและแบ่งหน้าที่ตารางการเข้าออกเวรยาม ควรให้มีความเหมาะสมและความชัดเจน อีกทั้งไม่ควรกระทบต่อการปฏิบัติศาสนกิจ และหมั่นดูแลและบำรุงรักษาวัสดุอุปกรณ์ สามารถพร้อมใช้งาน ได้ตลอดเวลาป้องกันการชำรุด และจัดทำทะเบียนคุมวัสดุอุปกรณ์ในการเบิกจ่าย เพื่อป้องกันการสูญหาย

อภิปรายผล

การศึกษาเรื่อง ปัญหาอุปสรรคในการปฏิบัติหน้าที่ของซุครักษาความปลอดภัยหมู่บ้าน (ชรบ.) ในพื้นที่จังหวัดปัตตานี อภิปรายผล ดังนี้

จากสมมติฐานการวิจัยในข้อแรกว่า การรับรู้ปัญหาอุปสรรคในการปฏิบัติหน้าที่ของซุครักษาความปลอดภัยในหมู่บ้าน (ชรบ.) ในพื้นที่จังหวัดปัตตานี อยู่ในระดับปานกลางนั้น สอดคล้องแค่ 3 ด้าน ได้แก่ ด้านกำลังคน ด้านการบริหารจัดการ และด้านขวัญและกำลังใจ ส่วนด้านงบประมาณและด้านวัสดุอุปกรณ์ ไม่สอดคล้องกับผลการวิจัย เนื่องจากผลการวิจัยสรุปได้ว่า อยู่ในระดับสูง และสมมติฐานข้อสองว่า ปัจจัยส่วนบุคคล (ด้านเพศ อายุ ศาสนา อาชีพหลัก รายได้ ระยะเวลาในการปฏิบัติหน้าที่) และอำเภอที่สังกัดมีความสัมพันธ์ต่อการรับรู้ปัญหาอุปสรรคในการปฏิบัติหน้าที่ของซุครักษาความปลอดภัยในหมู่บ้าน (ชรบ.) ในพื้นที่จังหวัดปัตตานี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ นั้น พบว่า สอดคล้องกับสมมติฐาน เว้นแต่ปัจจัยด้านเพศ

ผลการศึกษาเรื่อง ปัญหาอุปสรรคในการปฏิบัติหน้าที่ของชุดรักษาความปลอดภัยหมู่บ้าน (ชรบ.) ในพื้นที่จังหวัดปัตตานี ด้านกำลังคน ด้านการบริหารจัดการ และด้านขวัญและกำลังใจ โดยอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนด้านงบประมาณและด้านวัสดุอุปกรณ์ อยู่ในระดับสูง เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านกำลังคน อยู่ในระดับน้อยที่สุด ทั้งนี้เนื่องจากชุดรักษาความปลอดภัยหมู่บ้าน (ชรบ.) เป็นกองกำลังอาสาสมัครราษฎร ในพื้นที่ ที่ได้รับการแต่งตั้งจากนายอำเภอให้ปฏิบัติหน้าที่ดูแลความสงบเรียบร้อยภายในหมู่บ้าน โดยผ่านหลักสูตรรักษาความปลอดภัยหมู่บ้าน ให้ความช่วยเหลือพนักงานฝ่ายปกครอง ตำรวจ หรือเจ้าพนักงานอื่นที่ร้องขอ ทำให้การปฏิบัติหน้าที่บางด้านต้องมีข้อจำกัดและเงื่อนไข ซึ่งต้องได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานรัฐ จึงจะสามารถดำเนินการ ได้ส่งผลให้ปัญหาอุปสรรคในการปฏิบัติหน้าที่ อยู่ในระดับปานกลาง สอดคล้องกับคำกล่าวของจิตรภรณ์ แสงรุ่งนภาพรรณ (2549) ที่ได้กล่าวถึงปัจจัยที่มีผลต่อการปฏิบัติงานไว้ว่า ทรัพยากรด้านพัฒนากำลังคนนั้น นับว่าเป็นทรัพยากรที่สำคัญที่สุดเพราะการดำเนินงานในอดีตและอนาคตเป็นผลมาจากการกระทำของมนุษย์ทั้งสิ้น ดังนั้นหาก ไม่มีทรัพยากรกำลังคนแล้วทรัพยากรอื่น ๆ ก็จะไม่มีความหมายใด ๆ ความสำเร็จในการบริหารทรัพยากรกำลังคนนั้น มีหลักการปฏิบัติสำคัญที่จำเป็น ต้องดำเนินการอยู่ 4 ประการ คือ การวางแผนกำลังคน (Manpower Planning) ถือเป็นกระบวนการตีความระหว่างวัตถุประสงค์และความต้องการของหน่วยงาน เพื่อกำหนดแผนการใช้กำลังคนอย่างมีประสิทธิภาพในอนาคต การพยากรณ์กำลังคน (Manpower Forecasting) ประกอบด้วย การประเมินความต้องการกำลังคน ทั้งจำนวน ประสิทธิภาพ ความชำนาญ รวมไปถึงการโยกย้าย การเลื่อนชั้นและการศึกษาเพิ่มเติม การใช้กำลังคน (Manpower Utilization) โดยพิจารณาถึงความรู้ ความสามารถ ความชำนาญ และความถนัด ทั้งนี้ เพื่อประสิทธิภาพในการมอบหมายงานและแต่งตั้งให้ตรงกับคุณสมบัติของบุคคล และการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ (Human Resource Development) ควรพิจารณาองค์ประกอบต่าง ๆ ทั้งในด้านความรู้ ความชำนาญ และความสามารถ มีการเสริมสร้างให้บุคคลมีทักษะ สามารถพัฒนาตนเองให้เหมาะสมกับงานอาชีพ และสังคมแวดล้อม รู้จักปรับตัว ในทุกสถานการณ์ และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ กนกพิชญ์ ทองด้วง (2556) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการปฏิบัติงานของชุดรักษาความปลอดภัยหมู่บ้าน ในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ กรณีศึกษาอำเภอยะรัง จังหวัดปัตตานี พบว่า ปัจจัยด้านกำลังพล มีจำนวนเพียงพอ แต่ยังคงขาดทักษะและความรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติงาน ปัจจัยงบประมาณค่าตอบแทนในการปฏิบัติยังน้อยมาก มีรายได้ไม่เพียงพอต่อการเลี้ยงดูครอบครัว ปัจจัยด้านวัสดุอุปกรณ์ การดูแลและบำรุงรักษาอุปกรณ์ วิทยุสื่อสาร มีจำนวนเพียงพอและอายุขัย กระสุน เสื้อเกราะ ชุดฟอร์มและอุปกรณ์อื่น ๆ ที่จำเป็นยังอยู่ในสภาพที่ดีพร้อมใช้งาน ปัจจัยการประสานงาน มีการรายงานข่าวสารไปยังผู้บังคับบัญชาทราบตลอดเวลา ขณะเดียวกันมีการจัดประชุมเพื่อสร้างความรู้ ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่และแนวทางการแก้ไขปัญหาภายในหมู่บ้านเป็นประจำทุกเดือน และได้รับความร่วมมือจากชาวบ้านในพื้นที่ รับฟังความคิดเห็น เพื่อนำไปปรับปรุงในการปฏิบัติงาน ส่วนปัจจัยการจัดการ มีการจัดแบ่งสัดส่วนพื้นที่จุดตรวจป้อมยามไว้อย่างเหมาะสม แต่การประเมินผลการปฏิบัติงานในแต่ละเดือนต้องนำไปปรับปรุงแก้ไข เพื่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานต่อไป นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของ อูสมาน ซาและ และอับดุล

เลาะ ยูโษะ (2559) ที่ได้ศึกษาความคิดเห็นของประชาชนต่อบทบาทของผู้นำปกครองในเขตอำเภอเมืองยะลา จังหวัดยะลา ในด้านบทบาทด้านการรักษาความสงบเรียบร้อยและความปลอดภัยหมู่บ้าน พบว่า ผู้นำฝ่ายปกครองมีบทบาทเกี่ยวกับการเฝ้าระวัง ดูแลรักษาความสงบเรียบร้อยในหมู่บ้าน และสามารถจัดการกับปัญหาที่เกิดขึ้นในหมู่บ้าน ได้เป็นอย่างดี สร้างความชอบธรรมให้แก่ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง เช่น การลักเล็กขโมยน้อยและปัญหาอื่น ๆ มีการจัดชุดรักษาความปลอดภัยหมู่บ้าน (ชรบ.) เฝ้าระวังดูแลรักษาความสงบเรียบร้อยและแบ่งมอบหน้าที่ความรับผิดชอบเป็นกลุ่มโซนบ้าน เพื่อความสะดวกและง่ายต่อการติดตามสืบหาตัวผู้กระทำความผิดที่ไม่มากนัก จะนำกฏกติกาหมู่บ้าน (ฮุกมปาก๊ะ) มาบังคับใช้ แต่ถ้าความผิดที่ร้ายแรงก็จะส่งเจ้าหน้าที่ตำรวจดำเนินคดีตามกฎหมายต่อไป นอกจากนี้บทบาทเกี่ยวกับการดูแลรักษาความปลอดภัยหมู่บ้าน เช่น การดูแลรักษาความปลอดภัยสถานที่ราชการ การอยู่เวรยามดูแลเฝ้าระวังป้องกันเหตุร้ายในหมู่บ้าน เป็นต้น ผู้นำฝ่ายปกครองจะตื่นตัวและให้ความสำคัญกับบทบาทในด้านนี้เป็นอย่างมาก เนื่องจากมีปัจจัยหลาย ๆ อย่างที่อาจเชื่อมโยงกัน โดยเฉพาะการก่อเหตุความไม่สงบ ในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ และปัญหาอาชญากรรม จะแบ่งมอบหน้าที่ให้แก่ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านและชุดรักษาความปลอดภัยหมู่บ้านและชุดรักษาความปลอดภัยหมู่บ้าน (ชรบ.) ดูแลรับผิดชอบเป็นจุด ๆ โดยเฉพาะ โรงเรียน สถานที่ราชการ และเส้นทางหลักซึ่งประชาชนใช้สัญจรไปมา ส่วนบทบาทเกี่ยวกับการป้องกันและแก้ไขอาชญากรรมในหมู่บ้าน เช่น การมอบหมายเครือข่ายอาสาสมัครหรือชุดรักษาความปลอดภัยสอดส่องดูแล เฝ้าระวังความเคลื่อนไหวของกลุ่มผู้ค้ายาเสพติด การตั้งด่านตรวจ จุดสกัด เป็นต้น แต่ละพื้นที่ที่มีการปฏิบัติที่แตกต่างกัน บางพื้นที่เน้นหนักในด้านการป้องกัน แต่บางพื้นที่จะปฏิบัติควบคู่กันไปทั้งการป้องกันและปราบปราม

ข้อเสนอแนะ

จากผลการศึกษา มีข้อเสนอแนะแบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ ข้อเสนอแนะจากการศึกษาวิจัย และข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

ข้อเสนอแนะจากผลการศึกษา

จากผลการวิจัย พบว่า ปัญหาอุปสรรคในการปฏิบัติหน้าที่ของชุดรักษาความปลอดภัยหมู่บ้าน (ชรบ.) ในพื้นที่จังหวัดปัตตานี ด้านกำลังคน ด้านการบริหารจัดการ และด้านขวัญและกำลังใจ อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนด้านงบประมาณและด้านวัสดุอุปกรณ์ อยู่ระดับสูง ผู้วิจัยได้ทราบข้อค้นพบ ซึ่งเป็นข้อมูลที่ทำให้ทราบแนวทางในการแก้ไขปัญหาอุปสรรคในการปฏิบัติหน้าที่ของชุดรักษาความปลอดภัยหมู่บ้าน (ชรบ.) ในพื้นที่จังหวัดปัตตานี ดังนี้

1. ชุดรักษาความปลอดภัยหมู่บ้าน (ชรบ.) ถือว่าเป็นประชาชนที่อาสาเข้ามาดูแลความสงบเรียบร้อย บางคนไม่มีความรู้ความเข้าใจใด ๆ เลย หน่วยงานรัฐควรจัดฝึกอบรมทักษะการปฏิบัติหน้าที่ของชุดรักษาความปลอดภัยหมู่บ้าน (ชรบ.) เช่น ทักษะการป้องกันตัว ทักษะการใช้อาวุธ ทักษะการสื่อสาร และประสานงาน ทักษะการช่วยเหลือผู้ประสบภัย เป็นต้น รวมทั้งให้ความรู้ความเข้าใจด้านกฎหมายและ

ระเบียบต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานอย่างเป็นประจำ เพื่อส่งเสริมประสิทธิภาพการปฏิบัติหน้าที่ที่ดีขึ้น

2. การเบิกจ่ายค่าตอบแทน โดยปกติแล้วจะเบิกจ่ายให้แก่กำนันและผู้ใหญ่บ้านหมู่บ้านละ 20,000 บาท เพื่อสนับสนุนในการปฏิบัติหน้าที่ของชุดรักษาความปลอดภัยหมู่บ้าน แต่ในความเป็นจริงแล้วค่าตอบแทนนั้น ใช้จ่ายผิดวัตถุประสงค์ ดังนั้น ควรมีมาตรการตรวจสอบการใช้จ่ายให้เป็นไปอย่างถูกต้อง และเกิดประสิทธิผลต่อการปฏิบัติงานอย่างแท้จริง

3. ยกระดับคุณภาพชีวิตของชุดรักษาความปลอดภัยหมู่บ้าน(ชรบ.) ให้ดีขึ้นโดยมีค่าตอบแทนหรือเบี้ยเลี้ยงสำหรับการปฏิบัติหน้าที่ และเบิกจ่ายให้แก่ชุดรักษาความปลอดภัยหมู่บ้าน (ชรบ.) โดยตรง เพื่อสร้างขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงาน และสนับสนุนงบประมาณในการดำเนินงาน รวมทั้งเร่งรัดการเบิกจ่ายต่าง ๆ เช่น ค่าวัสดุอุปกรณ์ ค่าตอบแทน เป็นต้น ให้มีความรวดเร็ว

4. ชุดรักษาความปลอดภัยหมู่บ้าน ถือเป็นประชาชนในพื้นที่ที่รับรู้สภาพปัญหาอุปสรรคของพื้นที่ตนเป็นอย่างดี จึงควรเปิดโอกาสให้มีการจัดการหรือบริหารตนเอง ในการรักษาความสงบเรียบร้อย โดยมีหน่วยงานรัฐคอยให้การสนับสนุน

5. จัดหาวัสดุอุปกรณ์สำหรับการปฏิบัติหน้าที่ที่มีความทันสมัยและมาตรฐาน เช่น อาวุธปืน กระสุนปืน เสื้อเกราะ วิทยุสื่อสาร ไฟฉาย ก๊อถ่วงจรวด เป็นต้น ให้เพียงพอต่อความต้องการใช้งาน และร่วมกันดูแล บำรุงรักษาวัสดุอุปกรณ์สามารถพร้อมใช้งานได้ตลอดเวลา

6. หน่วยงานรัฐควรมีการบูรณาการการทำงานทั้งสามฝ่าย ได้แก่ ทหาร ตำรวจและพลเรือน ให้มีความชัดเจนในการสั่งการ และกำหนดนโยบายให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน

7. ผู้บังคับบัญชาควรลงพื้นที่ตรวจสอบให้กำลังใจแก่ ชุดรักษาความปลอดภัย (ชรบ.) รวมทั้งรับฟังปัญหา ข้อคิดเห็น หรือข้อเสนอแนะผลการปฏิบัติงานจากผู้ใต้บังคับบัญชาและสนับสนุนสวัสดิการต่าง ๆ ให้มีเหมาะสม

ข้อเสนอแนะในการวิจัยต่อไป

นอกจากการศึกษาปัญหาอุปสรรคในการปฏิบัติหน้าที่ของชุดรักษาความปลอดภัยหมู่บ้าน (ชรบ.) ในพื้นที่จังหวัดปัตตานี เพื่อให้การวิจัยเกี่ยวกับปัญหาอุปสรรคการปฏิบัติหน้าที่ฯ จึงขอเสนอในการทำวิจัยต่อไป ดังนี้

1. การวิจัยนี้ เป็นการศึกษาถึงปัญหาอุปสรรคการปฏิบัติหน้าที่ของชุดรักษาความปลอดภัย (ชรบ.) ซึ่งมีความเกี่ยวข้องกับการปฏิบัติหน้าที่ของหน่วยงานรัฐทั้งตำรวจ ทหาร และพลเรือน ที่ต้องร่วมมือกัน ดังนั้น ควรศึกษาเพิ่มเติมถึงปัจจัยที่เป็นปัญหาอุปสรรคในการบูรณาการการทำงานร่วมกันกับสามหน่วยงานดังกล่าว เพื่อนำผลการศึกษาไปปรับปรุงและแก้ไขการดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. การวิจัยนี้ กำหนดขอบเขตการศึกษาเฉพาะจังหวัดปัตตานี ทำให้ทราบถึงปัญหาอุปสรรคการปฏิบัติหน้าที่ของชุดรักษาความปลอดภัย (ชรบ.) เพียงพื้นที่เดียว ซึ่งพื้นที่อื่นอาจมีปัญหา

อุปสรรคในการปฏิบัติหน้าที่ที่แตกต่างกันไป จึงควรขยายขอบเขตการศึกษาในพื้นที่อื่น ๆ เพื่อจะได้ทราบถึงภาพรวมของปัญหาอุปสรรคในการปฏิบัติหน้าที่ของชุดรักษาความปลอดภัยหมู่บ้าน (ชรบ.)

เอกสารอ้างอิง

กนกพิชญ์ ทองด้วง. (2556). ปัจจัยที่มีผลต่อการปฏิบัติงานของชุดรักษาความปลอดภัยหมู่บ้าน (ชรบ.)

ในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ : ศึกษากรณี อำเภอยะรัง จังหวัดปัตตานี (สารนิพนธ์ปริญญา
รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต). สงขลา: มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.

กมลรัตน์ หล้าสุวรรณ. (2528). จิตวิทยาการศึกษา. กรุงเทพฯ: ภาควิชาแนะแนวและจิตวิทยาการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.

กรมการปกครอง. (2558). คู่มือปฏิบัติงานผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านฝ่ายรักษาความสงบ (พรส.) และชุดรักษาความ
ปลอดภัยหมู่บ้าน (ชรบ.). สืบค้น 3 ธันวาคม 2562, จาก

https://multi.dopa.go.th/mad/info_organ/about8/topic27

กัลยา ตากุล. (2547). การศึกษาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และสภาพแวดล้อมเพื่อส่งเสริมทักษะการคิดและ
กระบวนการแก้ปัญหาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 : กรณีศึกษาโรงเรียนวชิราวุธ
วิทยาลัย (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต (วิจัยการศึกษา)). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

กิตติ ขุนเจริญ และ นवलจันทร์ ทัศนชัยกุล. (2558). คุณภาพชีวิตของบุคคลผู้เป็นเจ้าหน้าที่ชุดรักษาความ
ปลอดภัยหมู่บ้านในเขตสามจังหวัดชายแดนภาคใต้. วารสารสหวิทยาการวิจัย
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 4(4), 56-62

จรัสศักดิ์ สงสุวรรณ. (2547). บทบาทเกี่ยวกับการพัฒนาและแก้ไขปัญหาความไม่สงบเรียบร้อยในพื้นที่
ของปลัดอำเภอผู้เป็นหัวหน้าประจำตำบล ในพื้นที่อำเภอรามัน จังหวัดยะลา (สารนิพนธ์
รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต). สงขลา: มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.

จิตราภรณ์ แสงรุ่งนภาพรรณ. (2549). ปัจจัยทางการบริหารและกระบวนการบริหารที่มีผลต่อการ
ดำเนินงานเฝ้าระวังทางระบาดวิทยาของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในศูนย์สุขภาพชุมชน จังหวัด
นครราชสีมา (วิทยานิพนธ์สาธารณสุขศาสตรมหาบัณฑิต). ขอนแก่น: มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

จินตนา ธนวิบูลย์ชัย. (ม.ป.ป.). การคิด การคิดแก้ปัญหาและการตัดสินใจ. เอกสารประกอบการเรียนการ
สอน. มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมวิราช.

ชัยรัตน์ สุขสมกิต. (2555). บทบาทของชุดรักษาความปลอดภัยหมู่บ้าน (ชรบ.) กับภารกิจรักษาความสงบ
เรียบร้อยในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ กรณีศึกษาอำเภอสู่ไหงป่าดี จังหวัดนราธิวาส
(สารนิพนธ์ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต). สงขลา: มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.

ชูชีพ อ่อนโคกสูง. (2522). จิตวิทยาการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.

- คุณิณรศาสตร์. (ม.ป.ป.). การแก้ปัญหาและการตัดสินใจ. รายงานประกอบการอบรมหลักสูตรผู้นำการบริหารงานป้องกันควบคุมโรค รุ่นที่ 4. สำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 3 : นครสวรรค์
ทศนา เขมมณี ; และคณะ. (2544). ศาสตร์การสอนเพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ.
กรุงเทพฯ: บพิธการพิมพ์.
- ธงชัย สันติวงษ์. (2543). องค์การและการจัดการ ทันสมัยยุคโลกาภิวัตน์. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- นพพล จันทร์นิเวศน์. (2553). บทบาทในการป้องกันและรักษาความสงบเรียบร้อยของชุดรักษาความ
ปลอดภัยหมู่บ้าน (ชรบ.) ในพื้นที่อำเภอจะนะ จังหวัดสงขลา (สารนิพนธ์ปริญญา
รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต). สงขลา: มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- นิลุบล รุ่งคุณ. (2539). แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์และความเชื่ออำนาจในตนกับพฤติกรรมการทำงานของ
พนักงานสินเชื่อธนาคารพาณิชย์ในจังหวัดขอนแก่น (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตร
มหาบัณฑิต). ขอนแก่น: มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- บัญญัติ จันทร์เสนะ. (2545). “ยุทธศาสตร์การสร้างความมั่นคง” ใน 20 ศอ.บต. บันทึกประวัติศาสตร์ 2
ทศวรรษแดนใต้. สงขลา: โฟ – บาร์ด
- บุญฤทธิ เพ็ชรวิศิษฐ์. (2556). ศักยภาพการบริหารการพัฒนาของเทศบาล กรณีศึกษาเทศบาลนครขอนแก่น
(คุณิณิพนธ์ปริญญารัฐประศาสนศาสตรดุษฎีบัณฑิต). ชลบุรี: มหาวิทยาลัยบูรพา.
- บุญเลิศ สิริภักทวิช. (2541). การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยจูงใจในการทำงานและคุณภาพชีวิตใน
การทำงานของบุคลากรที่ทำงานกับคนพิการในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล (วิทยานิพนธ์
ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต), กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
- บุรพรกำบุญและคณะ. (2561). ปัจจัยที่ส่งผลสำเร็จต่อการพัฒนาบุคลากรในสำนักงานเขตบางกอกน้อย
กรุงเทพมหานคร. สืบค้น 5 มีนาคม 2563, จาก
<http://202.29.86.169/index.php/edj/article/view/225>.
- ประชาไท. (2562). 15 ศพที่ล่าพะยา ถึงเวลารัฐต้องทบทวนการติดอาวุธให้พลเรือน. สืบค้น 3 ธันวาคม
2562, จาก <https://prachatai.com/journal/2019/11/85045>
- มัลลวีร์ อุดลวัฒน์ศิริ. (2529). จิตวิทยาการปรับตัว. คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- มูลนิธิยุติธรรมเพื่อสันติภาพ. (2554). การคุ้มครองต้องมาก่อนป้องกันไม่ให้เด็กมีส่วนเกี่ยวข้องกับกลุ่มพล
เรือนติดอาวุธในภาคใต้ของประเทศไทย. สืบค้น 3 ธันวาคม 2562, จาก
http://k4ds.psu.ac.th/k4ds_search/pdf/books/1215.pdf
- รสลิน เจียมเจริญ. (2550). ปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพการทำงานของข้าราชการ สำนักงานประมาณ
(ภาคนิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- รสสุคนธ์ มกรมณี. (2550). ทฤษฎีการแก้ไขปัญหาและแนวปฏิบัติพื้นฐาน. วารสารการศึกษาไทย สำนักงาน
เลขาธิการสภาการศึกษา, 4(30), 41-45

- ราชบัณฑิตยสถาน. (2546). **พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2544**. กรุงเทพฯ: นามีนุคส์
พับลิเคชั่นส์.
- วิวัฒน์ พุ่มบ้านเช่า. (2547). **ปัจจัยที่มีผลต่อการปฏิบัติงานของพนักงานบริษัท ทศทอแอร์ปอเรชั่น จำกัด
(มหาชน) ศึกษาเฉพาะกรณี จังหวัดกระบี่ ตรัง และนครศรีธรรมราช**. พิมพ์ครั้งที่ 1. สงขลา:
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- วิรัช วิรัชนิภาวรรณ. **“การบริหารจัดการและการบริหารการพัฒนาของหน่วยงานของรัฐ”**.
กรุงเทพมหานคร: เอ็กซ์เปอร์เน็ท, 2550.
- วีระพล สุวรรณนันต์. (2527). **หลักกระบวนการแก้ปัญหา**. กรุงเทพฯ: ประยูรวงษ์
- ศรีสมภพ จิตรภิรมย์ศรี. (2560). **ความขัดแย้งชายแดนใต้ในรอบ 13 ปี ความซับซ้อนของสนามความรุนแรง
และพลังของบทสนทนาสันติภาพปาตานี**. สืบค้น 29 ธันวาคม 2562, จาก
[https://deepsouthwatch.org/sites/default/files/blogs/attachment/deepsouthconflictin13years
_th.pdf](https://deepsouthwatch.org/sites/default/files/blogs/attachment/deepsouthconflictin13years_th.pdf).
- ศูนย์เชี่ยวชาญผู้ได้รับผลกระทบจังหวัดปัตตานี. (2562). **ภารกิจการดำเนินการให้ความช่วยเหลือเยียวยา
ผู้ได้รับผลกระทบเนื่องจากสถานการณ์ความไม่สงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้**.
- ศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้. (2560). **สรุปสถานการณ์ ปัญหา และอุปสรรคในการแก้ไข
ปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้ พ.ศ. 2560**. สืบค้น 4 มกราคม 2563, จาก
<http://dl.parliament.go.th/backoffice/viewer/viewer.php>.
- สันติ ลาติฟี. (2545). **การพัฒนานโยบายความมั่นคงแห่งชาติเกี่ยวกับจังหวัดชายแดนภาคใต้ (ภาคนิพนธ์
ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต)**. กรุงเทพฯ: สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- สำนักงานจังหวัดปัตตานี. (2562). **จำนวนตำบล หมู่บ้านและภาคประชาชนในพื้นที่จังหวัดปัตตานี**.
- สุกัญญา ศรีสาคร. (2547). **การพัฒนาความสามารถในการคิดแก้ปัญหาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 2
ที่จัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคการคิดแก้ปัญหาอนาคต (วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต)**.
นครปฐมฯ: มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- สุทธิกันต์ อุดสาห์. (ม.ป.ป.). **รูปแบบการจัดการเชิงกลยุทธ์ของเครือข่ายชูครักษ์ความปลอดภัยหมู่บ้าน
(ชรบ.) ศึกษาเฉพาะกรณีอำเภอรามัน จังหวัดยะลา**. วารสารบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏ
สวนสุนันทา, 237-251
- สุรพันธ์ ทับสุวรรณ. (2561). **การประเมินผลการนำนโยบายการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีไปปฏิบัติของ
กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน**. สืบค้น 3 ธันวาคม 2562, จาก
<http://www.opdc.go.th/content.php?menu.id1>.
- เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์. (2534). **ความขัดแย้ง : การบริหารเพื่อสร้างสรรค์**. กรุงเทพฯ: ตะเกียง

- หทัยรัช รั้งสุวรรณ. (2539). ผลการสอนโดยใช้แผนที่มีโมเมนต์ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์
กายภาพชีวภาพด้านมโนคติ และความสามารถในการคิดแก้ปัญหาทางวิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้น
ประถมศึกษาปีที่ 5 (ปริญญาานิพนธ์ กสม. (วิทยาศาสตร์)).
กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- อนิวัช แก้วจางงศ์. (2552). การจัดการทรัพยากรมนุษย์. พิมพ์ครั้งที่ 1. สงขลา: ศูนย์หนังสือมหาวิทยาลัย
ทักษิณ.
- อัจฉรา จันทา. (2549). การศึกษาผลการเรียนรู้และความสามารถในการแก้ปัญหา โดยการจัดการเรียนรู้แบบ
4 MAT ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 เรื่องการจัดการสิ่งแวดล้อม (วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร
มหาบัณฑิต). นครปฐม: มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- อาราม หะยีปีเมาะ. (2553). ปัจจัยที่มีผลต่อขวัญและแรงจูงใจในการทำงานของสมาชิกอาสาสมัครภาคินแดน
ในกองบังคับการกองอาสาสมัครภาคินแดน จังหวัดนราธิวาส (สารนิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต).
กรุงเทพฯ: สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- อุไรวรรณ บุญสารีพิทักษ์. (2542). การปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ อสม. ใน ศสมช.ก ลพบุรี(วิทยานิพนธ์
วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต). นครปฐม: มหาวิทยาลัยมหิดล
- อุสมาน ชาและ และ อับดุลเลาะ ยูโซะ. (2559). ความคิดเห็นของประชาชนต่อบทบาทของผู้นำฝ่าย
ปกครองในเขตอำเภอเมืองยะลา จังหวัดยะลา. วารสาร AL-NUR มหาวิทยาลัยฟาฏอนี, 11(20),
115-133